

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové LL.M. a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

žalobce: X, narozen X
bytem X
zastoupen advokátkou JUDr. Bc. Marcelou Oškrdovou
sídlem Národní 416/37, Praha 1

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 1. 3. 2021, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí žalované, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a současně potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „ministerstvo“) ze dne 14. 9. 2020, č. j. X. Prvostupňovým rozhodnutím ministerstvo zamítlo žalobcovu žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání dle § 45 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 30. 6. 2020 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť žalobce neplnil na území účel, pro který mu bylo povolení k dlouhodobému pobytu vydáno.
2. Řízení bylo zahájeno dne 16. 9. 2019 podáním žádosti o vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu podle § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců za účelem podnikání. Ministerstvo z výpisu z cizineckého informačního systému zjistilo, že předchozí povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny podle § 42a zákona o pobytu cizinců bylo vydáno s platností od 4. 10. 2017 do 3. 10. 2019, když nositelem pobytového oprávnění byla manželka žalobce, která měla povolen trvalý pobyt. Ministerstvo mělo k dispozici úmrtní list žalobcovy manželky X, vydaný dne 13. 10. 2017 Městským úřadem Chrastava, ze kterého vyplývá, že manželka žalobce zemřela dne 11. 10. 2017. Tuto skutečnost žalobce spolu s formulářem oznámení změn doložil dne 10. 8. 2019.
3. Ministerstvo v rozhodnutí ze dne 14. 9. 2020, kterým žádost zamítlo, dospělo k závěru, že žalobce neplnil na území účel, pro který mu bylo vydáno předchozí povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, neboť v době od 18. 10. 2017, kdy převzal průkaz o povolení k pobytu, do 16. 9. 2019 nepobýval společně se svou manželkou, nositelkou pobytového oprávnění, z důvodu jejího úmrtí. Ministerstvo dále dovodilo, že se nejedná o neplnění účelu pobytu po přechodnou dobu, ale podstatnou část doby platnosti dosavadního dlouhodobého pobytu.
4. S tímto závěrem se žalovaná v napadeném rozhodnutí ztotožnila. Dodala, že žalobce neplnil účel povoleného dlouhodobého pobytu za účelem společného soužití s manželkou celkem 696 dnů z povolených 729 dnů, tedy téměř po celou dobu povoleného pobytu. Dle žalované bylo v možnostech žalobce výsledkem řízení o udělení dlouhodobého pobytu za účelem společného soužití rodiny ovlivnit, pokud by žalobce dostal povinnosti vyplývající z § 103 písm. c) a e) zákona o pobytu cizinců, nebyla proto naplněna podmínka existence závažných důvodů. Byl tak naplněn důvod pro zamítnutí žádosti o pobytové oprávnění podle § 45 odst. 1 věta třetí zákona o pobytu cizinců. Žalovaná odmítla, že by ministerstvo mohlo v tomto směru uplatnit správní uvážení a rezignovat na splnění zákonné podmínky. Žalovaná dále dospěla k závěru, že rozhodnutí nezasahuje nepřiměřených způsobem do žalobcova soukromého a rodinného života, protože žalobci není zakázán pobyt na území České republiky, kde žije jeho syn s rodinou, a žalobce je oprávněn požádat o jiný druh pobytového oprávnění. Žalovaná dodala, že žalobce sám netvrdil žádné skutečnosti, které by nepřiměřenost dopadů rozhodnutí zakládaly.
5. K odvolacím námitkám žalovaná uvedla, že přestože ministerstvo explicitně nereagovalo na namítané tvrzení žalobce o soužití se synem a jeho manželkou a otázku dobré víry,

z odůvodnění rozhodnutí jako celku vyplývá, že argumenty žalobce se ministerstvo zabývalo. Ze závěru, že žalobce neplnil účel pobytu tím, že společně nepobýval s nositelkou pobytového oprávnění – svou manželkou, lze dovodit, že soužití v rozhodném období s jinými členy rodiny je pro posouzení neplnění účelu pobytu irelevantní. Ministerstvo také uvedlo, že o úmrtí manželky žalobce nevědělo, v opačném případě by žalobci povolení k dlouhodobému pobytu nebylo uděleno. Je tedy zřejmé, že z postupu ministerstva nemohl žalobce nabýt práva v dobré víře, protože ministerstvo v době vydání průkazu o povolení k pobytu na rozdíl od žalobce nedisponovalo aktuálními a potřebnými informacemi. Žalovaná odmítla, že by bylo prvostupňové rozhodnutí vydáno v rozporu s § 68 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, protože neobsahuje procesní ustanovení, na základě kterého se žádost zamítá. K této otázce žalovaná citovala rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 12. 12. 2017, č. j. 8 A 92/2017-28, s tím, že zákon o pobytu cizinců neobsahuje výslovné ustanovení, podle kterého se žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu zamítne z důvodu, že cizinec neplnil účel předchozího povoleného dlouhodobého pobytu. Žalovaná rovněž odkázala na rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 5. 2020, č. j. 22 A 79/2019-21, ve kterém byla řešena totožná situace a žaloba byla zamítnuta. Skutečnost, že žalobce žije ve společné domácnosti se svým synem, který je občanem České republiky, a jeho manželkou, není pro posouzení plnění účelu pobytu v projednávaném případě relevantní, neboť žalobci byl dlouhodobý pobyt za účelem společného soužití rodiny udělen pro soužití s manželkou, která byla nositelkou pobytového oprávnění. Účel pobytu tak žalobce z důvodu jejího úmrtí nemohl fakticky plnit. K otázce dobré víry při plnění účelu povoleného dlouhodobého pobytu žalovaná uvedla, že žalobci nemohou svědčit práva nabytá v dobré víře, neboť v průběhu správního řízení o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny porušil povinnosti dle § 103 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Žalovaná rovněž odmítla odvolací námitku, že ministerstvo bylo povinno žalobce při převzetí pobytového oprávnění poučit. Protože nebyly splněny podmínky pro vydání pobytového povolení, nelze hovořit o přepjatém formalismu v případě zamítnutí žádosti. Žalovaná zopakovala, že žalobce nedostal základním povinností plynoucím mu ze zákona o pobytu cizinců, přičemž neznalost jej v tomto směru neomlouvá. Také odmítla argumentaci, že žalobci nevznikla povinnost hlásit změnu osobního stavu dle § 103 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Zánik manželství v důsledku úmrtí manželky je nepochybně změnou osobního stavu. Protože bylo žalobci vydáno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání s platností od 28. 7. 2016 do 27. 7. 2018 a v této době mu byl vydán průkaz o povolení k pobytu, svou informační povinnost měl splnit příslušnému správnímu orgánu, který toto povolení vydal. Žalobce by svou povinnost nahlásit změnu osobního stavu splnil u jakéhokoli správního orgánu I. stupně v Liberci, když zákon o pobytu cizinců nerozlišuje místní příslušnost pracoviště správního orgánu I. stupně.

II. Žaloba

6. Ve včasné žalobě žalobce nesouhlasil se závěrem správních orgánů, že neplnil účel dlouhodobého pobytu za účelem sloučení rodiny. Uvedl, že dne 29. 6. 2017 podal žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny a ve formuláři uvedl jak manželku, tak syny, přičemž u syna X byla uvedena totožná adresa jako u manželky. V žádosti tedy nebylo uvedeno, že žádá o vydání povolení k dlouhodobému pobytu dle § 42a zákona o pobytu cizinců, ani že žádá o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem soužití s manželkou. Žalobce dovozoval, že vydané povolení k pobytu je nutné považovat za vydané dle § 45 zákona o pobytu cizinců jako povolení k dlouhodobému

pobytu za účelem sloučení rodiny. Argumentoval dále tím, že z pobytové karty nevyplývá účel pobytu, ani s jakými osobami je účel pobytu spjat. Podle žalobce tedy správní orgány postupovaly nesprávně, pokud uzavřely, že žádal o vydání povolení k pobytu dle § 42a zákona o pobytu cizinců. Účel pobytu žalobce naplňoval i po smrti manželky, neboť nadále sdílel společnou domácnost se synem X, který byl v žádosti podané podle § 45 zákona o pobytu cizinců uveden jako pobývajícím na stejné adrese.

7. Uvedené skutečnosti žalobce uváděl již dříve, touto námitkou se ministerstvo nezabývalo. Žalovaná ji pak odmítla s tím, že jde o skutečnost irelevantní. S tímto postupem žalobce nesouhlasil a měl napadená rozhodnutí za nepřezkoumatelná.
8. Správní orgány tedy vycházely v řízení z nedostatečně zjištěného stavu, neboť nesprávně zjistily skutkový stav týkající se účelu jeho předchozího pobytu.
9. Výrok rozhodnutí ministerstva není podle názoru žalobce v souladu s § 68 odst. 2 správního řádu, protože neobsahuje procesní ustanovení, na základě kterého byla žádost zamítnuta.
10. Rozhodnutí žalobce dále vytýkal, že je přepjatě formalistické. Uvedl, že pobývá na území České republiky od roku 2004, žije spořádaným životem, nedopouští se trestné činnosti, platí veškeré povinné platby a odvádí daně. Žije tu se svým synem X, občanem České republiky, a jeho manželkou, kteří očekávají narození potomka. V roce 2017 došlo ke sloučení rodiny, manželka ale zemřela před převzetím průkazu o povolení k pobytu. Žalobce nevěděl, že měl takovou změnu českým úřadům hlásit, předpokládal, že tuto informaci si správní orgány elektronicky předají. Po smrti manželky se nezabýval, zda má tuto skutečnost někde hlásit, tím spíše, že se dostavil a průkaz povolení k pobytu mu byl bez dalšího vydán. Žalobce zdůraznil, že na území pobývá 16 let, přičemž k údajnému neplnění účelu docházelo pouze 22 měsíců, tedy přibližně 11 % z období, po které tu žije, i z tohoto pohledu měl žalobce rozhodnutí za formalistické. Dále uvedl, že § 45 odst. 1 věta třetí zákona o pobytu cizinců umožňuje zohlednit neplnění účelu ze závažných důvodů po přechodnou dobu. S ohledem na jeho konkrétní situaci bylo namístě na zjištěné skutečnosti nahlížet jinou optikou.
11. I kdyby žalobce přistoupil na závěr, že předchozí pobytové oprávnění bylo vydáno za účelem soužití s manželkou, nemůže souhlasit se závěry žalované. Manželka zemřela před vydáním povolení dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny, pobytová karta byla žalobci vydána až po smrti manželky. Žalobce byl tedy v dobré víře, že plní účel pobytu, přičemž to bylo ministerstvo, kdo jej v této úvaze utvrdilo. Žalobce odkázal na § 2 odst. 3 a § 4 odst. 2 správního řádu a dovozoval, že bylo povinností ministerstva ho při vydání pobytové karty v roce 2017 poučit o povinnosti požádat o změnu účelu povolení k pobytu z důvodu úmrtí manželky.
12. Žalobce se bránil tomu, že by mu dle § 103 zákona o pobytu cizinců vznikla povinnost hlásit změnu osobního stavu. Za prvé žalobce namítal, že český právní řád nestanoví, co to je osobní stav, proto je uvedené ustanovení bezobsažné ve vztahu ke stanovení povinnosti hlásit změnu osobního stavu. Za druhé žalobce nemohl tuto změnu ohlásit, neboť v době úmrtí manželky a ve lhůtě stanovené pro ohlášení změny pobýval na území v rámci tzv. fikce a nebyl mu vydán žádný doklad. Nebyl zde tedy ani správní orgán, který by mu vydal doklad opravňujícího k pobytu na území, vůči němuž by mohl povinnost splnit.
13. V posledním žalobním bodě žalobce namítal, že se žalovaná ani ministerstvo se nezabývaly dopadem rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života. Závěr žalované, že žalobce může podat žádost o jiný druh pobytového oprávnění, měl žalobce za nedostatečný, neboť takový závěr by mohly uvést správní orgány u kterékoliv jiné věci. Žalobce odkázal na

dříve uvedené skutečnosti týkající se jeho soukromého a rodinného života, které je nutné při posuzování dopadu rozhodnutí uvažovat. Rozhodnutí žalované i ministerstva označil žalobce za nepřezkoumatelná.

14. Z uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby soud napadené rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení a žalované uložil povinnost nahradit mu náklady řízení.

III. Vyjádření žalované

15. V písemném vyjádření k žalobě žalovaná především odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí, neboť řada žalobních námitek se shoduje s uplatněnými odvolacími námitkami.
16. K nové námitce týkající se plnění účelu pobytu žalovaná konstatovala, že žalobcova tvrzení odporují zákonu o pobytu cizinců. Ustanovení § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců upravuje podmínky oprávněnosti podání žádosti o jiný než dosavadní účel povoleného pobytu, přičemž § 42a zákona o pobytu cizinců stanoví konkrétní druh účelu pobytu. Tímto účelem je pak společné soužití rodiny na území, které je dle § 42a odst. 1 zákona o pobytu cizinců možné realizovat sloučením na taxativně uvedené osoby. Pokud žalobce požádal dne 29. 6. 2017 o vydání povolení k dlouhodobému pobytu a uvedl-li manželku a syna X jako osoby, na které se slučuje, bylo zřejmé, že jeho syn X nemohl být posouzen jako nositel pobytového oprávnění, neboť je občanem České republiky. Pokud by žalobce žádal o sloučení na syna, mohl by žádat jen o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU, což neučinil. Je tedy jednoznačné, že žalobce žádal o povolení k dlouhodobému pobytu ve smyslu § 42a odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, kdy nositelkou pobytového oprávnění byla výhradně jeho manželka. Z uvedených důvodů tedy žalobce účel pobytu nemohl plnit sdílením společné domácnosti se synem X po smrti manželky. Ačkoli tyto závěry žalovaná explicitně neuvedla v napadeném rozhodnutí, z rozhodnutí vyplývá, že bude-li chtít žalobce požádat o sloučení na svého syna, který je občanem České republiky, bude muset požádat o jiný druh pobytového oprávnění. Z rozhodnutí bylo tedy seznatelné, proč nemohlo být soužití žalobce s jeho synem považováno za plnění účelu k pobytu.
17. Žalovaná se pak s četnými odkazy na judikaturu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) vyjádřila k námitce posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce. Zdůraznila, že žalobce jak v řízení před ministerstvem, tak v průběhu odvolacího řízení nepřiměřenost dopadů rozhodnutí do jeho života či života členů rodiny nenamítal. Proto nebylo povinností správních orgánů přiměřenost dopadů ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců posuzovat. Přesto žalovaná v rozsahu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) k takovému posouzení přistoupila a konstatovala, že zamítnutí žádosti nebude nepřiměřeným způsobem zasaženo do soukromého a rodinného života žalobce. Žalovaná trvala na tom, že zde nebyl prostor pro podrobnější zhodnocení dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce, protože ten prokazatelně nesplňoval podmínky pro vydání povolení k dlouhodobému pobytu a nebyl mu uložen dlouhodobý zákaz pobytu na území a může si i v případě vycestování podat žádost o nové pobytové oprávnění. V případě, že by soud považoval posouzení přiměřenosti dopadů do života žalobce za nedostatečné, nejednalo by se o vadu, která by způsobovala nezákonnost rozhodnutí. Žalovaná se dovolávala závěrů rozsudku NSS ze dne 10. 1. 2019, č. j. 5 Azs 259/2018-59.
18. V závěru vyjádřila žalovaná přesvědčení, že žalobcova žádost byla zamítnuta v souladu s § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců a navrhovala, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Replika žalobce

19. V replice žalobce setrval na svém závěru, že § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců nedefinuje nový účel dlouhodobého pobytu, proto pokud v žádosti označil členy rodiny, z nichž někteří nejsou rodinnými příslušníky ve smyslu § 42a uvedeného zákona, pak bylo vydáno povolení k pobytu za účelem sloučení rodiny podle § 45 odst. 1 uvedeného zákona. Nebo byl správní orgán povinen postavit najisto, zda žalobce žádá o povolení k pobytu za účelem soužití s manželkou nebo o povolení k pobytu na rodinného příslušníka EU. Zopakoval, že v žádosti nebyl jako účel pobytu uvedenou „soužití s manželkou“. Poukázal na skutečnost, že již ve vyjádření před vydáním prvostupňového rozhodnutí i v odvolání uváděl, že plnil účel „sloučení rodiny“ soužitím se synem, touto skutečností se ministerstvo nezabývalo, žalovaná uvedla, že je tato skutečnost irelevantní.

V. Posouzení věci krajským soudem

20. Napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející soud přezkoumal v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a v mezích uplatněných žalobních bodů dle § 75 odst. 2 s. ř. s., v duchu dispoziční zásady, kterou je správní soudnictví ovládáno, vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s.
21. Předmětem přezkumu je rozhodnutí ministerstva ve spojení s rozhodnutím žalované ve věci zamítnutí žádosti žalobce o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání a jeho nevydání dle § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců z důvodu neplnění účelu, pro který bylo žalobci vydáno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny.
22. Pro posouzení věci je klíčové ustanovení § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, podle kterého *[c]izinec, který je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu a hodlá na území pobývat s jiným účelem, než, kterým mu byl povolen, je povinen požádat ministerstvo udělení nového povolení k dlouhodobému pobytu. Nové povolení k dlouhodobému pobytu nelze udělit v případech uvedených v § 33 odst. 1 nebo 3 s výjimkou případu uvedených v § 42 odst. 2. Nové povolení k dlouhodobému pobytu dále nelze udělit, jestliže cizinec neplnil před podáním žádosti o vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu na území účel, pro který mu bylo povolení k dlouhodobému pobytu vydáno; to neplatí, pokud cizinec prokáže, že se jednalo o neplnění účelu ze závažných důvodů po přechodnou.*
23. Současně je potřeba připomenout, že podle § 42a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném do 14. 8. 2017, tj. ke dni podání žalobcovy žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu ze dne 29. 6. 2017, *[ž]ádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území (dále jen "společné soužití rodiny") je oprávněn podat cizinec, který je*
- a) manželem cizince s povoleným pobytem,*
 - b) nezletilým nebo zletilým nezaopatřeným dítětem cizince s povoleným pobytem,*
 - c) nezletilým nebo zletilým nezaopatřeným dítětem manžela cizince s povoleným pobytem,*
 - d) nezletilým cizincem, který byl cizinci s povoleným pobytem na území nebo jeho manželku rozhodnutím příslušného orgánu svěřen do náhradní rodinné péče, nebo který byl cizincem s povoleným pobytem na území nebo jeho manželem osvojen anebo jehož poručníkem nebo manželem jeho poručníka je cizinec s povoleným pobytem na území, pokud se bude péče o nezletilého cizince vykonávat na území,*
 - e) rodičem nezletilého cizince, kterému byl udělen azyl podle zvláštního právního předpisu²⁾; nemá-li tento nezletilý cizinec rodiče, je oprávněn žádost podat jiný jeho přímý příbuzný ve*

vzestupné linii, a není-li takového příbuzného, je žádost oprávněn podat poručník nezletilého cizince,

f) osamělým cizincem starším 65 let nebo bez ohledu na věk cizincem, který se o sebe nedokáže ze zdravotních důvodů sám postarat, jde-li o sloučení rodiny s rodičem nebo dítětem s povoleným pobytem na území.

24. Především musí soud odmítnout žalobcův výklad, že předchozí dlouhodobý pobyt, s platností od 4. 10. 2017 do 3. 10. 2019, mu byl vydán pouze v intencích § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, bez ohledu na znění § 42a tohoto zákona, který vymezuje účel a podmínky dlouhodobého pobytu za účelem společného soužití rodiny. Ve shodě se žalovanou konstatuje soud, že § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců upravuje pouze podmínky pro podání žádosti o jiný než dosavadní účel povoleného pobytu (v žalobcově případě pro účel společného soužití rodiny namísto podnikání). Podmínky, které musely být pro udělení povolení k novému účelu dlouhodobého pobytu současně naplněny, stanoví § 42a uvedeného zákona, který příslušný typ pobytu za daným účelem vymezuje. Tímto účelem je společné soužití rodiny na území České republiky, které lze realizovat sloučením pouze na osoby vymezené § 42a odst. 1. Z uvedeného ustanovení vyplývá, že osobou, se kterou se lze takto k dlouhodobému pobytu sloučit, může být jen cizinec, při splnění dalších zákonných podmínek.
25. Je tedy zřejmé, že pokud žalobce žádostí podanou dne 29. 6. 2017 na příslušném formuláři (tomuto tvrzení žalované žalobce neodporuje) žádal o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného sloučení rodiny a do žádosti uvedl manželku i syna x, s nímž, jak žalobce tvrdí, měl nadále naplňovat účel sloučení rodiny, a dalšího syna, avšak pouze manželka byla osobou – cizincem, se kterou se žalobce mohl ve smyslu § 42a odst. 1 [písm. a)] zákona o pobytu cizinců sloučit, mohla být jediné ona nositelem pobytového oprávnění a jen společným soužitím s manželkou mohl žalobce naplňovat účel dlouhodobého pobytu za účelem společného soužití rodiny na území České republiky podle § 42a zákona o pobytu cizinců. Tomu také odpovídají údaje v evidenci cizinců, ze které vyplývá, že žalobcův poslední realizovaný pobyt na území České republiky je dlouhodobý pobyt s platností od 4. 10. 2017 do 3. 10. 2019 za účelem soužití rodiny dle § 42a, kdy žalobce jako žadatel je manželem.
26. Pokud by měl žalobce v úmyslu sloučit se k pobytu se svým zletilým synem x, který je od 14. 6. 2016 občanem České republiky, žádal by nikoli o povolení k dlouhodobému pobytu s manželkou, ale o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU.
27. K žalobcově dílčí námitce, že v předchozí žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem soužití rodiny nebylo vymezeno, zda žádal o povolení k dlouhodobému pobytu ve smyslu § 45 či podle § 42a zákona o pobytu cizinců, a že v žádosti nežádal o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem soužití s manželkou, soud opakuje, že žalobce nemohl žádat o vydání dlouhodobého pobytu jen dle § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, neboť toto ustanovení samo o sobě účel (jiný, nový) dlouhodobého pobytu nevymezuje. Byl-li žalobci na základě jeho předchozí žádosti udělen dlouhodobý pobyt za účelem společného soužití rodiny, šlo o dlouhodobý pobyt udělený ve smyslu § 42a uvedeného zákona, který mohl být žalobci udělen nejen při splnění zákonných podmínek dle uvedeného ustanovení, ale také dalších formálních podmínek zakotvených v § 45 odst. 1.
28. Soud tedy souhlasí se závěrem správních orgánů, že po smrti své manželky žalobce neplnil účel dlouhodobého pobytu za účelem společného soužití rodiny uděleného podle § 42a zákona o pobytu cizinců. Skutečnost, že žalobce ve své předchozí žádosti uvedl i své dva

syny, přičemž se synem x dle svého tvrzení nadále sdílel domácnost, na tomto závěru ničeho nemění.

29. Námitku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí, neboť se správní orgány nedostatečně zabývaly námitkou, že žalobce plnil účel pobytu „sloučení rodiny“ soužitím se synem, neshledal soud důvodnou. Soud zdůrazňuje, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů je vyhrazena případům těžkých vad rozhodnutí, kdy z rozhodnutí není seznatelné, z jakých skutkových zjištění správních orgán vycházel, na základě jakých podkladů skutkové závěry učinil a jakými úvahami se řídil při jejich hodnocení a jak věc právně posoudil. Není vadou, pokud správní orgán nereaguje výslovně na každou dílčí výhradu účastníka řízení, jestliže je z odůvodnění jako celku zřejmé, jaký má správní orgán na danou věc náhled a proč nepovažuje základní námitky účastníka řízení za důvodné (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 5. 2015, č. j. 6 As 152/2014-78).
30. Ve shodě se žalovanou soud konstatuje (viz str. 9, odst. 2 napadeného rozhodnutí), že z odůvodnění prvostupňového rozhodnutí jako celku vyplývá, že ministerstvo za nositelku pobytového oprávnění v případě přechodního dlouhodobého pobytu za účelem společného soužití rodiny považovalo pouze žalobcovu manželku, kdy z důvodu jejího úmrtí žalobce od 18. 10. 2017 od 16. 9. 2019 nemohl účel povoleného pobytu plnit. Z těchto závěrů ministerstva a též ze závěrečné pasáže na str. 4, odst. 2 prvostupňového rozhodnutí *implicitně* vyplývá, že tvrzené společné soužití s jiným členem domácnosti než soužití s manželkou je pro naplnění účelu předchozího povoleného dlouhodobého pobytu irelevantní. I žalovaná se v odůvodnění napadeného rozhodnutí odvolací námitkou zabývala dostatečně, pokud uvedla, že *„účastník řízení neplnil účel pobytu tím, že společně nepobýval s nositelkou pobytového oprávnění, svou manželkou. Z uvedeného lze bez dalšího dovodit, že skutečnost, že účastník řízení pobýval v rozhodném období s jinými členy rodiny, je pro posouzení plnění účelu pobytu v daném případě irelevantní. (...) tvrdí-li účastník řízení, že žije ve společné domácnosti se svým synem, který je občanem České republiky, a jeho manželkou, (...) je tedy oprávněn požádat o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie, což (...) dne 25. 1. 2021 učinil“*. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí jako celku dostatečně jasně vyplývá, že účel dřívějšího povolení k dlouhodobému pobytu, které bylo žalobci vydáno za účelem společného soužití rodiny na území za účelem soužití s manželkou, která byla nositelkou pobytového oprávnění, mohl být naplněn pouze soužitím s ní a k tomu nedošlo. Ačkoli argumentace žalované nebyla tak podrobná jako ve vyjádření k žalobě, je z rozhodnutí zřejmé, že syn žalobce nebyl za nositele pobytového oprávnění považován a soužitím s ním nemohl být účel dříve povoleného dlouhodobého pobytu dle § 42a zákona o pobytu cizinců naplněn, když žalovaná zmínila, že pokud bude chtít žalobce požádat o sloučení na svého syna, který je občanem České republiky, bude muset požádat o jiný druh pobytového oprávnění (viz str. 11 napadeného rozhodnutí).
31. Výrok prvostupňového rozhodnutí soud v rozporu s § 68 odst. 2 správního řádu neshledal. Soud se plně ztotožnil se závěry žalované na str. 10 a 11 napadeného rozhodnutí, na které si dovolí odkázat, neboť by jen opakoval argumentaci, kterou považuje za správnou, podrobnou a výstižnou. Žalovaná příhodně odkázala zejména na závěry rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 12. 2017, č. j. 8 A 92/2017-28. Ve stručnosti lze uvést, že zákon o pobytu cizinců neobsahuje procesní ustanovení, podle něhož se žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu zamítne z důvodu, že cizinec neplnil účel předchozího povoleného dlouhodobého pobytu. Jestliže ale není možné nové pobytové oprávnění udělit, neboť nastala situace předvídaná v § 45 odst. 1 věta třetí zákona o pobytu cizinců, ministerstvo povolení k dlouhodobému pobytu nevydává a logicky podanou žádost zamítne.

Pokud výrok prvostupňového rozhodnutí obsahoval odkaz na § 45 odst. 1 zákona o pobytového zákona, které obsahuje právní úpravu řešené otázky a o které se rozhodnutí opírá, považuje soud výrok za dostatečný, naplňující požadavky § 68 odst. 2 správního řádu.

32. Pokud bylo ministerstvem v řízení o žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání zjištěno, že žalobce neplnil před jejím podáním účel, pro který mu bylo povolení k dlouhodobému pobytu vydáno, tj. účel společného soužití rodiny, nelze považovat zamítavé rozhodnutí o žádosti na formalistické. Byla totiž naplněna hypotéza uvedená v § 45 odst. 1 věta třetí zákona o pobytu cizinců a tato skutečnost bránila žalobcově žádosti vyhovět a povolení k dlouhodobému pobytu k nově uváděnému účelu vydat. Skutečnosti týkající se pobytu žalobce na území České republiky a jeho rodinného života nebylo možné zohlednit způsobem, který žalobce navrhuje. V podrobnostech soud odkazuje též na str. 12, odst. 2 napadeného rozhodnutí.
33. Nelze ani přisvědčit tvrzením žalobce, že k údajnému neplnění účelu předchozího dlouhodobého pobytu docházelo pouze po dobu 11 % z období, po které tu žalobce žije, a s ohledem na jeho situaci, kdy k porušení účelu mělo dojít po smrti manželky, lze aplikovat výjimku dle § 45 odst. 1 věta třetí zákona o pobytu cizinců, tedy že se jednalo o neplnění účelu ze závažných důvodů po přechodnou dobu. Naopak ve shodě se správními orgány soud konstatuje, že žalobce účel předchozího povoleného pobytu neplnil prakticky po celou jeho dobu, od 18. 10. 2017 do 16. 9. 2019, což je převážná doba platnosti předchozího dlouhodobého pobytu, který byl žalobci povolen od 4. 10. 2017 do 3. 10. 2019.
34. Přisvědčit nelze ani námitkám týkajícím se dobré víry, které se žalobce dovolává s ohledem na to, že mu po úmrtí manželky byla dne 7. 10. 2017 vydána pobytová karta k povolení dlouhodobého pobytu. I v tomto bodě se soud ztotožnil s argumentací správních orgánů. V době, kdy byl žalobci vydán průkaz o povolení pobytu, ministerstvo nedisponovalo informací o úmrtí žalobcovy manželky, která byla nositelkou pobytového oprávnění a se kterou se žalobce za účelem společného soužití rodiny slučoval, a to v důsledku neplnění informačních povinností dle § 103 písm. c) a e) zákona o pobytu cizinců. O úmrtí manželky se ministerstvo dozvědělo až dne 10. 8. 2019, kdy žalobce předložil úmrtní list manželky.
35. Dále považuje soud za správný názor žalované, že nebylo povinností správního orgánu poučit žalobce při předání průkazu o povolení k pobytu o nutnosti požádat o změnu účelu pobytu z důvodu úmrtí manželky. Stěží mohl správní orgán takto postupovat, pokud o úmrtí manželky žalobce nevěděl, neboť žalobce nesplnil svou informační povinnost dle shora uvedených ustanovení zákona o pobytu cizinců. Ke zkrácení procesních práv žalobce v řízení, z něhož vzešla žalobou napadená rozhodnutí, z uváděného důvodu nedošlo.
36. Žalobce dále namítal, že neměl povinnost hlásit změnu osobního stavu dle § 103 zákona o pobytu cizinců, resp. že zde nebyl žádný správní orgán, vůči kterému by tuto povinnost splnit mohl. Ani tyto námitky nepovažoval soud za důvodné. Lze sice připustit, že zákon o pobytu cizinců nedefinuje, co je třeba rozumět pod pojmem osobní stav a jeho změna, nicméně nelze dospět k závěru, že by proto bylo ustanovení § 103 písm. e) zákona o pobytu cizinců, které cizinci ukládá povinnost hlásit *změnu příjmení, osobního stavu, změnu údajů v cestovním dokladu, změnu údajů v dokladu vydaném podle tohoto zákona*, z tohoto důvodu bezobsažné. Ostatně definici pojmu osobní stav neobsahuje ani zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který dle § 9 odst. 1 osobní stav osob upravuje. Jde o obecný pojem, pod nímž se zpravidla rozumí narození, úmrtí, uzavření manželství nebo jiného

právem uznaného partnerského vztahu, případně jiné skutečnost s vlivem na status osoby. Zánik manželství, v důsledku kterého se žalobcův osobní stav „ženatý“ mění, nepochybně spadá do okruhu skutečností, které byl žalobce ve lhůtě 3 dnů povinen hlásit, v souladu s § 103 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Žalobcovu argumentaci soud vnímá jako účelovou, neboť žalobce svou ohlašovací povinnost splnil, ovšem až dne 10. 8. 2019, tedy se značným odstupem od úmrtí manželky, které představovalo změnu jeho osobního stavu.

37. Žalobce dále namítal, že v době, kdy došlo k úmrtí manželky, pobýval na území České republiky pouze na základě tzv. fikce, proto zde nebyl žádný správní orgán, vůči kterému informační povinnost splnil. Ani této dílčí námitce nebylo možné přisvědčit. Žalobce v době podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny pobýval na území České republiky na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání s platností od 28. 7. 2016 do 27. 7. 2018. Tedy i v době, kdy došlo k úmrtí manželky a žalobci běžela lhůta k hlášení změn osobního stavu, i v době, kdy byl žalobci vydán průkaz o povolení k dlouhodobému pobytu, zde byl příslušný správní orgán, který žalobci toto povolení vydal a vůči němuž bylo možné informační povinnost v souladu s § 103 písm. c), resp. e) zákona o pobytu cizinců splnit.
38. Ani poslední žalobní bod týkající se posouzení přiměřenosti dopadů vydaného rozhodnutí do žalobcova soukromého a rodinného života není opodstatněný. Závěr žalované, že zde nebyl prostor pro posouzení přiměřenosti dopadů do soukromého a rodinného života a z pohledu čl. 8 Úmluvy k porušení práv žalobce nedošlo, považuje soud za správný.
39. Ustanovení § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců obsahuje demonstrativní výčet kritérií, která správní orgán zohlední při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona. Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí. Podle odst. 3 správní orgán posuzuje přiměřenost dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona pouze v případech, kdy to tento zákon výslovně stanoví.
40. Byť zákon o pobytu cizinců nestanoví povinnost zkoumat dopady některých rozhodnutí podle zákona o pobytu cizinců do soukromého a rodinného života cizince, s ohledem na mezinárodní závazky České republiky plynoucí z čl. 8 Úmluvy nelze od takového zkoumání vždy upustit, pokud cizinec takovou námitku vznesl (např. rozsudky NSS ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 Azs 96/2015-30; či ze dne 20. 9. 2018, č. j. 10 Azs 127/2018-30). Přiměřenost dopadu rozhodnutí je třeba ke konkrétní námitce posuzovat i v dalších případech (např. rozsudky NSS ze dne 22. 1. 2020, č. j. 10 Azs 256/201-39; či ze dne 12. 3. 2020, č. j. 9 Azs 352/2019-33). Znamená to, že pokud cizinec vznesl konkrétní námitku týkající se nepřiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života, správní orgán se s touto námitkou musí vypořádat (srov. další rozsudky NSS ze dne 14. 3. 2019, č. j. 7 Azs 554/2018-36; či ze dne 4. 4. 2019, č. j. 9 Azs 72/2019-37; ze dne 12. 12. 2019, č. j. 10 Azs 310/2019-32; nebo ze dne 22. 1. 2020, č. j. 10 Azs 256/2019-39). Na tom nic nemění ani novela § 174a zákona o pobytu cizinců, která do tohoto ustanovení vložila s účinností od 15. 8. 2017 nový odst. 3 (k tomu obdobně srov. rozsudek ze dne 19. 12. 2018, č. j. 8 Azs 290/2018-27, č. 3852/2019 Sb. NSS).
41. V posuzované věci, kdy zákon o pobytu cizinců správním orgánům výslovně neukládá povinnost posoudit přiměřenost dopadů rozhodnutí ve smyslu § 174a, se ministerstvo k dopadu nevydání povolení k dlouhodobému pobytu nevyslovilo. Žalovaná prvostupňové rozhodnutí, s nímž tvoří její rozhodnutí jeden celek, doplnila o posouzení případné nepřiměřenosti zásahu do žalobcova rodinného a soukromého života ve smyslu čl. 8 Úmluvy. Vzhledem k tomu, že žalobce výslovně v průběhu správního řízení vedeného

ministerstvem ani v odvolání nepřiměřenost zásahu případného nevyhovění jeho žádosti o pobytové povolení nenamítal a nepřiměřenost rozhodnutí ze zjištěných skutečností sama o sobě nevyvstala, nelze ministerstvu vytýkat, že se dané problematice blíže nevěnovalo. Žalovaná pak dopady vydaného rozhodnutí řešila z pohledu čl. 8 Úmluvy pouze s přihlédnutím k okolnostem, které k věci v řízení vyplynuly. Tedy v podstatě s ohledem na daný typ rozhodnutí, jímž žalobci nebyl zakázán pobyt na území České republiky a pro žalobce by představoval pouze povinnost vycestovat, přičemž reflektovala, že na území České republiky žije žalobcův zletilý syn s rodinou. Argument žalované, že žalobce může požádat o jiný druh pobytové oprávnění, nelze v dané věci považovat za obecný, použitelný v jakékoli jiné věci. Naopak je namístě tento argument vnímat v kontextu celého odůvodnění, v němž žalovaná konstatovala, že žalobce je jako rodinný příslušník občana EU oprávněn žádat o jiný druh pobytového povolení, a to přechodný pobytu rodinného příslušníka EU právě za účelem společného soužití se synem, a současně uvedla, že této žádosti žalobce využil a o takové povolení dne 25. 1. 2021 požádal.

VI. Závěr a náklady řízení

42. Soud tedy na základě shora uvedené argumentace dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a podle § 78 odst. 7 s. ř. s. ji zamítnul.
43. Ve věci soud rozhodoval, aniž nařídil ústní jednání, v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s., za výslovného souhlasu žalované a presumovaného souhlasu žalobce.
44. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V souzeném případě měl úspěch žalovaný správní orgán, ten náhradu nákladů řízení nepožadoval, ostatně mu ani žádné náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly, soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 18. červen 2021

Mgr. Lucie Trejbalová
předsedkyně senátu